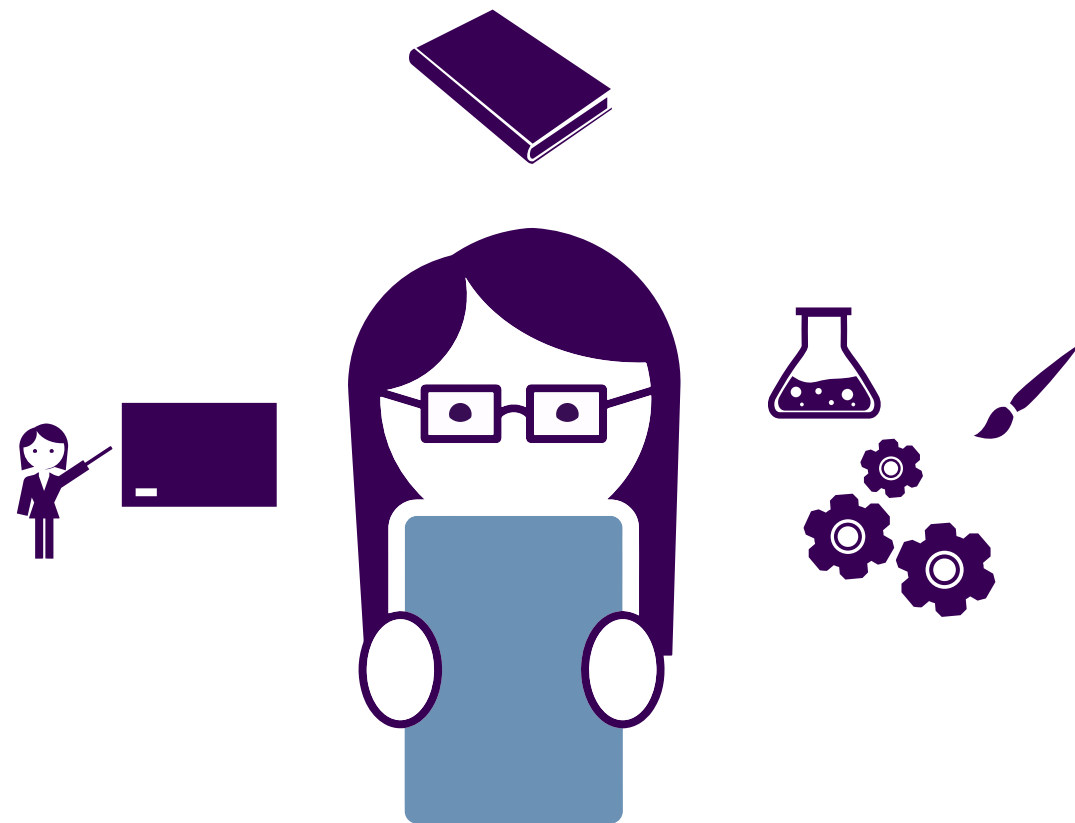

KVALIFIKASJONSRAMMEVERK I NORGE OG EUROPA

NOKUT

NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) er et faglig uavhengig forvaltningsorgan med kompetanse innenfor norsk og utenlandsk høyere utdanning og fagskoleutdanning.

NOKUT:

- » Fører tilsyn med, informerer om og bidrar til å utvikle kvaliteten på norske utdanninger og institusjoner.
- » Godkjenner og informerer om utenlandsk utdanning og informerer om mulighetene for godkjenning av utenlandsk kompetanse i Norge.

www.nokut.no

NOKUTS KONTAKTPUNKTFUNKSJONER:

- » Nasjonalt kontaktpunkt for det europeiske rammeverket for livslang læring (EQF).
- » Kontaktpunkt for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for yrker som er regulerte av direktiv 2005/36/EF.
- » Nasjonalt informasjonssenter i det internasjonale nettverket ENIC-NARIC og del av det nordiske nettverket NORRIC.

INTRODUKSJON – KVALIFIKASJONSRAMMEVERK

I en verden som blir stadig mer globalisert, er det mange som flytter over landegrenser for å finne arbeid eller studere. Men det er ikke alltid like lett å finne vei i et mangfold av opplærings- og utdanningssystemer.

Hvordan kan vi gjøre det enklere å forstå og sammenligne kvalifikasjoner på tvers av landegrenser? Hvordan skal vi sørge for at kompetanse blir verdsatt og brukt på best mulig måte? Hvilke redskap har vi for å møte disse utfordringene?

Et verktøy som mange land har begynt å ta i bruk er **kvalifikasjonsrammeverk**. Dette er beskrivelser av hvordan kvalifikasjoner passer sammen, både innenfor og på tvers av utdanningssystemer.

HVA ER EN KVALIFIKASJON?

Når vi snakker om kvalifikasjonsrammeverk, defineres en kvalifikasjon som et dokumentert læringsutbytte på et gitt nivå. Læringsutbyttet er vurdert etter bestemte kriterier, og formelt godkjent av en ansvarlig myndighet. Eksempler på kvalifikasjoner i det norske kvalifikasjonsrammeverket er bl.a. fagbrev, bachelorgrad og ph.d.

Det finnes både nasjonale og internasjonale kvalifikasjonsrammeverk:

- » Nasjonale rammeverk beskriver kvalifikasjonene innenfor ett system og hvordan de henger sammen. Mer enn 150 land, både i og utenfor Europa, har utviklet nasjonale kvalifikasjonsrammeverk. I Norge ble **Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR)** fastsatt av Kunnskapsdepartementet i 2011.
- » Internasjonale kvalifikasjonsrammeverk knytter de ulike nasjonale rammeverkene sammen og gjør det mulig å sammenligne og forstå kvalifikasjoner på tvers av landegrenser og nasjonale utdanningssystemer. **Det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring (EQF)** og **Bologna-rammeverket (QF-EHEA)** er to eksempler på overordnede rammeverk som blir nærmere omtalt i denne brosjyren.

Til høyre finner du en figur som viser nivåene i NKR, og hvordan disse passer overens med nivåene i de to europeiske kvalifikasjonsrammeverkene. På de neste sidene kan du lære mer om kvalifikasjonsrammeverkene og hvordan de fungerer.

NKR-NIVÅ	INNPLASSETE KVALIFIKASJONER I NKR	EQF-NIVÅ	QF-EHEA SYKLUS
1	I Norge er det ikke innplassert kvalifikasjoner på nivå 1	1	
2	Vitnemål fra 10-årig grunnskole	2	
3	Kompetansebevis for grunnkompetanse i videregående opplæring	3	
4A	Fagbrev, svennebrev og vitnemål fra videregående opplæring	4	
4B	Vitnemål fra videregående opplæring		
5.1	Vitnemål fra fagskoleutdanning (fagskole 1)	5	
5.2	Vitnemål fra fagskoleutdanning (fagskole 2)		
6.1	Høgskolekandidatgrad	6	Første syklus (delnivå)
6.2	• Bachelorgrad • Vitnemål fra grunnskolelærerutdanning og fra allmennlærerutdanning		Første syklus (bachelor)
7	• Mastergrad • Master i rettsvitenskap • Cand.med. • Cand.med.vet. • Cand.psychol. • Cand.theol. • En del engelsk-språklige mastergrader (Master of Laws, MBA, osv.)	7	Annen syklus (master)
8	• Ph.d. • Dr.philos. • Diplom, kunstnerisk utviklingsprogram	8	Tredje syklus (ph.d.)

- KVALIFIKASJONSRAMMEVERKENE:
- NKR: Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.
 - EQF: Det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring.
 - QF-EHEA: Det overordnede europeiske kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning, også kjent som Bologna-rammeverket.

NASJONALT KVALIFIKASJONSRAMMEVERK FOR LIVSLANG LÆRING

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) ble fastsatt av Kunnskapsdepartementet i 2011. NKR har syv nivåer, nummerert fra 2 til 8. Hvert nivå i NKR består av et overordnet læringsutbytte – en beskrivelse av hva en elev eller student skal vite, kunne og være i stand til å gjøre etter å ha fullført en bestemt opplæring eller utdanning.

Læringsutbyttebeskrivelsene i NKR er utformet for å kunne fremme livslang læring. Blant annet vil de gi bedre holdepunkter for verdsetting av realkompetanse.

Kvalifikasjoner fra utdanningssystemet er innplassert på nivåene i NKR. Kunnskapsdepartementet er åpen for at kvalifikasjoner fra ikke-formell opplæring også kan innplasseres. I 2013 ble det derfor nedsatt et utvalg for å få dette utredet, og utvalgets rapport ble overlevert til kunnskapsministeren 30. april 2015.

HVA ER FORMÅLET MED NKR?

- » Dreie oppmerksomheten fra undervisning til læring – fra innsatsfaktorer til læringsutbytte.
- » Lette planleggingen av utdanningsløp for den enkelte.
- » Beskrive de faktiske forskjellene i læringsutbytte mellom de ulike nivåene.
- » Legge til rette for livslang læring.
- » Gjøre kvalifikasjonene mer forståelige for arbeidslivet og samfunnet generelt, og klargjøre hva slags kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse den enkelte kandidat egentlig har.
- » Lette godkjenningen av kvalifikasjoner over landegrensene.
- » Sikre bedre utnyttelse av kompetanse for både den enkelte og samfunnet.

Du finner en interaktiv modell av NKR på www.nokut.no/nkr

FRA INNSATSFAKTORER TIL LÆRINGSUTBYTTE

Læringsutbyttebeskrivelsene i NKR er overordnede og generelle, og gjelder for alle opplærings- og utdanningstilbud som er innplassert. Nivåbeskrivelsene er delt inn i tre kategorier. For hvert nivå beskrives de kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som skal være nådd på dette nivået (se faktaboks til høyre).

Kvalifikasjoner som er innplassert på et nivå i NKR skal ha egne læringsutbyttebeskrivelser som er i tråd med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Disse finnes i læreplaner, utdanningsplaner, studieplaner, fagplaner og rammeplaner.

På denne måten vendes fokuset fra innsatsfaktorer (som utdanningens lengde eller type lærested) til resultatet av læringsprosessen. Fordi det er resultatet – læringsutbyttet – som vektlegges, kan du finne kvalifikasjoner av ulik lengde og omfang innplassert på samme nivå i NKR.

LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSENE DELES INN I TRE KATEGORIER:

Kunnskap: Forståelse av teorier, fakta, begreper, prinsipper, prosedyrer innenfor fag, fagområder og/eller yrker.

Ferdigheter: Evne til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver. Det er ulike typer ferdigheter: kognitive, praktiske, kreative og kommunikative.

Generell kompetanse: Evnen til å kunne anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig vis i ulike situasjoner i utdannings- og yrkessammenheng gjennom å vise samarbeidsevne, ansvarlighet, evne til refleksjon og kritisk tenkning.

DET EUROPEISKE KVALIFIKASJONSRAMMEVERKET FOR LIVSLANG LÆRING (EQF)

Det europeiske kvalifikasjonsrammeverket (EQF) er et overordnet rammeverk, ment å fungere som et verktøy for å sammenlikne kvalifikasjoner fra forskjellige land. Hovedformålene med EQF er å fremme mobilitet i og mellom land, styrke koblingen mellom utdanning og arbeidsliv, og fremme livslang læring.

EQF ble tatt inn i EØS-avtalen i 2009, og i dag samarbeider 36 land om EQF. Landene oppfordres til å utvikle nasjonale kvalifikasjonsrammeverk, for så å henvise disse til EQF. Den norske henvisningsrapporten ble godkjent i 2014. Den knytter nivåene i NKR til nivåene i EQF.

NOKUT er nasjonalt kontaktpunkt (NCP) for EQF. Kontaktpunktet har ansvar for informasjon og videreutvikling av arbeidet med NKR og forholdet til EQF. Det skal også bidra til at sektor og samfunn forstår og bruker kvalifikasjonsrammeverket.

Se mer på www.nokut.no/ncp

EQF er inndelt i åtte referansenivåer som beskriver forventet læringsutbytte i form av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene sier noe om hva en person skal vite, forstå og kunne på det aktuelle nivået etter fullført opplæring.

EQF skiller ikke mellom ulike typer kvalifikasjoner, og heller ikke mellom studie- eller yrkeskompetanse. Hvert nivå kan i prinsippet nås via ulike utdannings- og karriereveier. For mer informasjon om EQF, se ec.europa.eu/ploteus/en

Figuren (til høyre) viser hvordan koblingen mellom nasjonale kvalifikasjonsrammeverk og EQF er ment å fungere. Utdanningssystemene – og dermed kvalifikasjonsrammeverkene – i forskjellige land kan være svært ulike. Kvalifikasjon «A» og «B» kan være innplassert på forskjellig nivå nasjonalt, men med EQF som «oversetterverktøy» blir de enklere å sammenligne. Du kan sammenligne rammeverk fra flere europeiske land her: ec.europa.eu/ploteus/compare

EQF
Det europeiske kvalifikasjons-
rammeverket for livslang læring

BOLOGNA-RAMMEVERKET (QF-EHEA)

Det overordnede europeiske rammeverket for høyere utdanning (også kalt Bologna-rammeverket eller Qualification Framework – European Higher Education Area) skal gjøre det lettere for studenter og akademisk ansatte å bevege seg mellom utdanningssystemer og utdanningsinstitusjoner.

For mer informasjon om Bologna-rammeverket, se www.ehea.info

48 land er med i Bolognasamarbeidet.

Disse landene forplikter seg til å:

- » Innføre en gjennomgående bruk av utdanningsnivåene bachelor, master og ph.d. på tvers av landene.
- » Sikre kvaliteten i de ulike landenes utdanningssystemer.
- » Anerkjenne kompetanser, kvalifikasjoner og utdanninger på tvers av landegrensene.

Både NKR og EQF er kompatible med Bologna-rammeverket. Nivå 6, 7 og 8 i NKR er i samsvar med de tre syklusene i Bologna-rammeverket: bachelor, master og ph.d.

www.nokut.no

With the support of
the Erasmus+
Programme of the
European Union